

s propuštěním, pokud se týče s výpovědi souhlasil. Stanovisko, které odvolací soud k uvedeným otázkám zaujal, odpovídá zjištěnému stavu věci, odpovídá též plně zákonu a stačí dovolatele s jeho vývody, které se neliší od vývodů odvolání a jsou vlastně jen jejich opakováním, poukázati na správné a výstižné důvody napadeného rozsudku.

Čís. 8158.

Nebyla-li propachtována živnost (pivovarnická), nýbrž byly-li dány v pacht jen objekty sloužící k jejímu provozování (pivovar se strojovým zařízením atd.), nejde o smlouvu podléhající ochraně nájemců.

Patřila-li pachtovní práva do neujaté pozůstalosti, dlužno návrh na vydání příkazu podle § 567 c. ř. s. podati proti pozůstalosti, nikoliv proti dědici, spravujícímu pozůstalost. Lhostejno, že pachtovní smlouva ustanovovala, že práva i závazky ze smlouvy přecházejí na dědice původního pachtýře.

(Rozh. ze dne 21. června 1928, Rv I 1002/28.)

Žalující strana dala žalované Pavle Z-ové soudní výpověď z nájmu pivovaru v K. se staveními a s pozemky. Žalovaná namítla proti výpovědi nepřipustnost pořadu práva, uvádějíc, že nájemní předmět podléhá zákonu o ochraně nájemníků, že nájemní smlouva, uzavřená na šest let, musí býti dle tohoto zákona považována za uzavřenou na dobu neurčitou, že předmětem nájemním jest kromě pivovarských místností též byt, na který se vztahuje ochrana nájemců, že při pivovaru nejde o pacht podniku, nýbrž o ryzí nájem potřebných místností, což dokazuje netoliko doslov nájemní smlouvy, nýbrž zejména i to, že živnostenské oprávnění k provozu pivovaru nemá strana žalující, nýbrž strana žalovaná, dále, že nájem pivovaru byl sjednán touž jednotnou nedílnou nájemní smlouvou jako byt, na což nejlépe poukazuje ujednání jednotné nájemní činže 60.000 Kč z bytu i z pivovaru společně, takže nájemní smlouvu lze zrušiti jen celou. Dále namítla žalovaná strana nedostatek pasivní legitimace. Žalující naproti tomu navrhla, by námitky byly zamítnuty, poněvadž nájemcem místnosti jest ještě pozůstalost po Otokaru Z-ovi, nikoliv žalovaná, která jenom pozůstalost zastupuje. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** námitkám vyhověl a výpověď zrušil. **O d v o l a c í s o u d** zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva a ponechal výpověď v platnosti. **D ů v o d y:** Soud první stolice vyslovil v napadeném rozsudku, že se námitce nepřipustnosti pořadu práva vyhovuje. Přes to obíral se věcí samou a rozhodl o ní rozsudkem. Poněvadž nejde o výpověď, nýbrž o příkaz podle § 567 c. ř. s., o němž jest jednati pořadem práva, bylo k odvolání žalující strany dotyčné usnesení změnití a námitku nepřipustnosti pořadu práva, k níž jest přihlížeti z úřadu, zamítnouti. Ve věci samé jde o výklad § 7 zákona ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n., podle něhož se ustanovení §§ 1 až 6 tohoto zákona vztahují také na pachtovní smlouvy o provozování živnosti v najatých

místnostech. Nesejde na tom, že smlouva ze dne 7. června 1921 nade-psána jest jako nájemní a že se v ní užívá výrazů, jež by mohly svěsti k mylnému nazírání na ni, jako by byla skutečně smlouvou nájemní. Z doslovu a obsahu této smlouvy jest zřejmo, že byl jí založen poměr pachtovní, nikoliv nájemní a že nebyla propachtována živnost pivovarnická, nýbrž že v pacht byly dány objekty sloužící k provozování této živnosti, pivovar se strojovým zařízením, pozemky, průmyslové, hospodářské budovy se všemi příslušnými právy, celý tovární podnik, jehož může býti používáno jen s vynaložením píle a námahy. Že k předmětu této smlouvy náleží i místnosti obytné, nemění nic na povaze smlouvy jako smlouvy pachtovní, neboť hlavním jejím předmětem je tovární podnik, a byt pachtýřův, sládkův, je pouhým příslušenstvím pivovarského podniku a nedodává smluvnímu poměru právní povahu pachtu, neboť jednotná úplata, jejíž zvýšení učiněno bylo závislým na zvýšené výrobě, nasvědčuje tomu, že místnosti obytné jsou tu pouhým akcesoriem, a že jde o pacht. Ani otázka živnostenskoprávní nepadá na váhu. Majitelem pivovaru jest řád, jenž sám nemůže živnost provozovati a dává proto podnik do pachtu, pachtýř jest povinen živnost ohlásiti a, jsou-li tu podmínky, přihlásiti firmu k zápisu do obchodního rejstříku. Že živnostenské oprávnění znělo na Otakara Z-a, nikoliv na žalující stranu, dokazuje, že živnost nebyla předmětem propachtování. Pokud byl vytýkán nedostatek pasivní legitimace, stačí poukázati na odstavec XVII. smlouvy ze dne 7. června 1921, podle něhož smlouvou touto nabytá práva a závazky přecházejí po dobu trvání smlouvy i na dědice nájemcovy, správně pachtýřovy, čemuž dlužno rozuměti tak, že úmrtím původního pachtýře vstoupí automaticky na jeho místo jeho dědic, v tomto případě žalovaná, jež se k pozůstalosti přihlásila jako universální dědička. Kdyby se mělo přisvědčiti právnímu názoru strany žalované, že příkaz podle § 567 c. ř. s. měl býti řízen na dosud neskončenou pozůstalost jakožto samostatnou právnickou osobnost, byl by XVII. odstavec smlouvy zcela zbytečným, neboť pozůstalost již podle zákona nastupuje na místo zemřelého. Je tudíž žalovaná smluvní stranou, příkaz řízen právem proti ní a jest tu pasivní oprávnění ku sporu. Ježto nejde o pachtýře živnosti, provozované v cizích místnostech, nepožívá smluvní poměr stran záštitu zákona o ochraně nájemníků.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání (správně dovolacímu rekursu) do usnesení odvolacího soudu, jímž byla zamítnuta námitka nepřípustnosti pořadu práva, ve věci samé dovolání vyhověl a obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Pokud dovolání čelí proti usnesení soudu odvolacího, jímž námitka nepřípustnosti pořadu práva byla zamítnuta, sluší je považovati za dovolací rekurs s dovoláním spojený, neboť rozhodnutí o námitce nepřípustnosti pořadu práva, i když bylo pojmuto do rozhodnutí o věci hlavní, nepřestává býti pouhým usnesením a proto lze je napadati jen rekuresem

nikoli odvoláním nebo dovoláním. Ve směru tuto uvedeném spatřuje dovolatelka nesprávné právní posouzení v tom, že odvolací soud dospěl k úsudku, že se na právní poměr nevztahuje zákon o ochraně nájemců a že tudíž žalující strana nemusí se domáhati soudního souhlasu k výpovědi v cestě nesporné, a vytýká dovolatelka dále, že odvolací soud dospěl k tomuto závěru nesprávným výkladem § 7, pokud se týče § 30 zákona ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n. Dovolatelka však přehlédla, že odvolací soud námitku nepřipustnosti pořadu práva zamítl z důvodu, že tu jde o příkaz podle § 567 c. ř. s., o němž jest jednati pořadem práva (srv. též § 571 c. ř. s.). Tento důvod, s nímž souhlasí také soud dovolací a jenž sám o sobě stačí k zamítnutí námítky nepřipustnosti pořadu práva, zůstal v dovolacím spise nedotčen a bylo tudíž napadené usnesení potvrditi. Tím jest vyřízena otázka připustnosti pořadu práva. Právní posouzení s hlediska §§ 7 a 30 zákona čís. 48/25 spadá do rámce právního posouzení výroku ve věci hlavní. V tomto směru dovedl správně odvolací soud z obsahu smlouvy ze dne 7. června 1921, která byla smluvními stranami mylně označena jako smlouva nájemní, že smlouvou tou jest založen poměr pachtovní (§ 1091 obč. zák.) a že jí nebyla propachtována živnost pivovarnická. Odkazuje se proto dovolatelka na příslušnou část důvodů soudu odvolacího, k nimž soud dovolací dodává: Ustanovení § 7 (1) zákona čís. 48/25 má na zřeteli pouze pacht živnosti podle § 55 živn. ř. a poskytuje tudíž právní ochranu jen pachtěři živnosti proti jejímu propachtovateli. V souzeném případě nebyl však předmětem smlouvy ze dne 7. června 1921 pacht živnosti a nelze tudíž uvedeného ustanovení ve prospěch pachtěře použití a to ani obdobou, ježto ustanovení to je rázu výjimečného. Předpis § 30 zákona čís. 48/25 nepřichází tu rovněž v úvahu, poněvadž mezi smluvními stranami poměr nájemní nebyl založen a nejsou tedy místnosti, na něž dovolatelka poukazuje, předmětem smlouvy nájemní. Dovolává-li se tudíž strana žalovaná zákona o ochraně nájemníků, činí tak neprávem. Naproti tomu nelze neuznati, že odvolací soud neposoudil věc správně, pokud jde o námitku nedostatku pasivního oprávnění. Podle zjištění prvního soudu, jež v řízení odvolacím nebyla napadena, zemřel původní pachtěř Otakar Z. dne 29. listopadu 1921, projednání pozůstalosti, do které spadají také práva pachtovní ze smlouvy ze dne 7. června 1921, není dosud skončeno a pozůstalost ještě nebyla odevzdána. Pozůstalost jest ovšem zastoupena žalovanou, která se jako universální dědička k dědictví přihlásila a která po dobu projednávání pozůstalosti vede závod a znamená firmu s dodatkem poměr zastupitelský naznačujícím. Pokud žalovaná takto spravuje pozůstalostní jmění (§ 145 nesp. říz.), nevystupuje jménem vlastním, nýbrž v zastoupení pozůstalosti a tento zástupčí poměr skončí teprve odevzdáním pozůstalosti. Přejednání práv a závazků zůstavitelových na dědice, pokud nejde o práva ryze osobní (§ 531 obč. zák.), která smrtí zůstavitelovou zanikají, neuskutečňuje se sám sebou, nýbrž jen s vůlí dědiců. Vždyť osoba za dědice povoláná může se dědictví vzdáti (§ 538 obč. zák.) a, učiní-li tak, nenabude dědictví vůbec. Chce-li však dědictví přijati,

nemůže se věci a práv do pozůstalosti patřících uchopiti svémocně, nýbrž musí se k dědictví přihlásiti a vyčkati, až po projednání pozůstalosti bude jí odevzdáno (§ 797 obč. zák.). Dokud není odevzdací listina vydána, jest přihlásivší se dědic sice oprávněn pozůstalost zastupovati, nutno však na věc pohlížeti tak, jakoby pozůstalostní jmění bylo dosud v držbě zůstavitelově (§ 547 obč. zák.). Až do okamžiku právě uvedeného jest tu pozůstalost dosud neujatá (hereditas jacens). Podle toho patřila práva pachtovní, o něž ve sporu jde, v době návrhu na vydání příkazu podle § 567 c. ř. s. do neujaté dosud pozůstalosti Otakara Z-a a jen proti této pozůstalosti měl býti návrh ten podán nikoli proti Pavle Z-ové jako dědičce. Správnosti tohoto názoru není na úkor, že podle odstavce XVII. smlouvy ze dne 7. června 1921 práva a závazky smlouvou tou založené přecházejí na dobu trvání smlouvy i na dědice původního pachtěře, neboť tím nebylo stanoveno nic jiného, než co vyplývá již ze zákona (§ 1116 a) obč. zák.) a nemohlo tím býti nic změněno na zákonných předpisech, podle nichž nikdo se nemůže ujati dědictví svémocně. Jak doličeno, chybí v této právní věci na straně žalované pasivní oprávnění a pokud tedy prvý soud výpověď soudní, správně příkaz ze dne 29. června 1926 z tohoto důvodu zrušil, učinil tak právem.

Čís. 8159.

Odmítnut-li Nejvyšším soudem opravný prostředek podle § 4 (3) jaz. nař., nemá Nejvyšší soud při příznivém vyřízení stížnosti pro porušení jazykového práva zákonné možnosti, by se nyní podjal věcného vyřízení opravného prostředku.

(Rozh. ze dne 22. června 1928, R I 842/27/5.)

Usnesením ze dne 12. ledna 1928, č. j. R I 842/27/3 a 4, odmítl Nejvyšší soud dovolací rekurs do usnesení krajského soudu ze dne 22. srpna 1927 podle čl. 4 třetí odstavce jaz. nař. jako nehodící se, by o něm bylo po zákonu jednáno. Vymáhající věřitel podal do usnesení toho stížnost k presidiu Nejvyššího soudu, jež rozhodnutím ze dne 1. března 1928, č. j. Pres. 379, 381/28 stížnost tu odmítlo. Stížnosti do tohoto usnesení předsednictva Nejvyššího soudu a do usnesení ze dne 12. ledna 1928 ministerstvo spravedlnosti rozhodnutím ze dne 3. dubna 1926, čís. 13.328/28 vyhovělo a nařídilo předsednictvu Nejvyššího soudu věcné vyřízení stížnosti vymáhajícího věřitele. Předsednictvo Nejvyššího soudu nevyhovělo však usnesením ze dne 11. dubna 1928, čís. Pres. 550/28 této stížnosti a k další stížnosti do tohoto usnesení změnilo však ministerstvo spravedlnosti rozhodnutím ze dne 18. května 1926, čís. 18.373/28 napadené rozhodnutí v ten smysl, že zrušilo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. ledna 1928, R I 842/27/3 a 4 a uložilo Nejvyššímu soudu, aby, nehledě k důvodu odmítnutí, rozhodl ve věci. Předsednictvo Nejvyššího soudu předalo věc senátu Nejvyššího